

בְּשֵׁעָה שֶׁנִּבְרָאת, נִתְעַבְּרָה
מֵהִי־סוּדוֹת כָּלֵם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ, וְהֵם
הוֹצִיאוּ כָּל תּוֹלְדוֹת שֶׁלָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ גִידִים שֶׁל
שֶׁלִּיָּה שֶׁל אִשָּׁה, שְׁמֵלָאִים מִזְרְעוּ
שֶׁל אָדָם, שֵׁישׁ בּוֹ הִי־סוּדוֹת כָּלֵם,
כֶּף הָאָרֶץ - בּוֹ בִּיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת, בּוֹ
בִּיּוֹם נִתְעַבְּרָה מִכָּל מַה שֶׁהוֹלִידָה,
שְׁכָתוּב (שם א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
וּמִיַּד וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ
וְחִשֶׁף רוּחַ, הָרִי בְּכָאן אַרְבַּעַה
יְסוּדוֹת שֶׁהֵם: אֵשׁ מִיַּם רוּחַ חִשֶׁף,
וְאֵלוֹ הוֹלִידוֹ תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וּמֵאֵלוֹ
נִתְיַסְדּוּ כָּלֵם, וְכָל הַתּוֹלְדוֹת נִתְהוּוּ
מִכַּחַת הַלָּלוּ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, הַבְּצוֹת שֶׁבְּאָרֶץ
מֵלָאִים זֶרַע כְּמוֹ נִקְבָּה מְאוֹתָם
הַמַּיִם שֶׁלְּמַעְלָה, וּמִתְעַבְּרַת מֵהֵם
כְּנִקְבָּה שְׁמֵתְעַבְּרַת מִן הַזִּכֹּר.

שֶׁאֵר רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי דוֹסְתָאִי, אָמַר
לוֹ, הָרִי כְּתוּב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ (שם)
דְּשָׂא עֵשֶׁב מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי
עֵשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ. הָאָרֶץ הוֹצִיָּאָה
אֵילָנוֹת וּפְרוֹת, מַה כְּתוּב לְאַחַר
כֶּף (שם ב) וְכָל שֵׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם
יְהִיָּה בְּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׁב הַשָּׂדֶה טָרָם
יִצְמַח, וּמִשְׁמַע טָרָם כְּתָרְגוּמוֹ?
אָמַר לוֹ, כֶּף הוּא, אֲבָל כַּחוֹת
לְהוֹלִיד בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן לֹא הָיָה
לָהֶם, וּמִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שֶׁלֹּא
הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְאֵד
לֹא הָיָה שִׁיעֵלָה מִן הָאָרֶץ,
שֶׁאֵלְמֵלֵא הָיָה כֶּף, כָּל כַּחוֹתָם הָיוּ
לְהוֹלִיד וּלְהִצְמִיחַ, אֲבָל מִפְּנֵי זֶה
לֹא הָיָה בְּאָרֶץ הַכַּחַת הַמּוֹלִיד.

רַבִּי יִצְחָק הִלֵּךְ לְרַבִּי זִירָא, נִכְנַס
לְבֵיתוֹ וּמִצָּא שֶׁהָיָה מְטִיל בְּאוֹתוֹ
הַגֶּן. פָּתַח וְאָמַר (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי
קִינֵי חוֹתָן מִשָּׂה עָלוּ מֵעִיר
הַתְּמָרִים. מָה רָאוּ בְּנֵי יִתְרוֹ
לְעֵלוֹת מִשָּׁם?

שֶׁאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב,
שֶׁקוּלָה הָיְתָה יְרִיחוֹ כְּנִגְדַּת כָּל אָרֶץ

שֶׁנִּבְרָאת נִתְעַבְּרָה מֵהִי־סוּדוֹת כָּלֵם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּהּ,
וְהֵם הוֹצִיאוּ כָּל תּוֹלְדוֹת שֶׁלָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק כְּוֹרְדִין שֶׁל שֶׁלִּיא דְּאִשָּׁה,
דְּמִלְיָאן מִן זֶרַע דְּבַר נֶשׁ, דְּאִית בֵּיה
הִי־סוּדוֹת כָּלֵם, כֶּף הָאָרֶץ, בּוֹ בִּיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת,
בּוֹ בִּיּוֹם נִתְעַבְּרָה, מִכָּל מַה שֶׁהוֹלִידָה, דְּכָתִיב
בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
וּמִיַּד וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ וְחִשֶׁף רוּחַ. הָרִי
בְּכָאן אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת, שֶׁהֵם: אֵשׁ. מַיִם. רוּחַ.
חִשֶׁף. וְאֵלוֹ הוֹלִידוּ כָּל תּוֹלְדוֹתֶיהָ, וּמֵאֵלוֹ
נִתְיַסְדּוּ כוֹלֵם. וְכָל הַתּוֹלְדוֹת נִתְהוּוּ,
מִכַּחוֹת אֵלוֹ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּצוֹצִיתָא דְּאֶרְעָא, מִלְיָאן
זֶרַע פְּנִקְבָּה, מֵאִינוֹן מִיָּא דְּלַעֲיָלָא,
וּמִתְעַבְּרַת מִנִּיָּהוּ כְּנוֹקְבָא דְּמִתְעַבְּרָא מִן
דְּכוּרָא.

שֶׁאֵר רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי דוֹסְתָאִי, אָמַר לִיה, הָא
כְּתִיב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ (שם) דְּשָׂא עֵשֶׁב מִזְרִיעַ
זֶרַע עֵץ פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי לְמִינוֹ. אֶרְעָא אֶפִּיקַת
אֵילָנִין וּפִירִין, מַה כְּתִיב לְאַחַר כֶּף, וְכָל שֵׁיחַ
הַשָּׂדֶה טָרָם יְהִיָּה בְּאָרֶץ וְכָל עֵשֶׁב הַשָּׂדֶה טָרָם
יִצְמַח, וּמִשְׁמַע טָרָם כְּתָרְגוּמוֹ.

אָמַר לִיה, כֶּף הוּא, אֲבָל כַּחוֹת לְהוֹלִיד בְּאוֹתוֹ
הַזְּמַן לֹא הָיָה לָהֶם. וּמִפְּנֵי מָה, מִפְּנֵי
שֶׁלֹּא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ, וְאֵד לֹא
הָיָה, שִׁיעֵלָה מִן הָאָרֶץ, שֶׁאֵלְמֵלֵא הָיָה כֶּף,
כָּל כַּחוֹתָם הָיוּ לְהוֹלִיד וּלְהִצְמִיחַ. אֲבָל מִפְּנֵי
זֶה לֹא הָיָה בְּאָרֶץ הַכַּחַת הַמּוֹלִיד.

רַבִּי יִצְחָק אָזַל לְגַבֵּי רַבִּי זִירָא. עָאל לְבֵיתִיהָ
אֲשַׁכַּח דְּהוּהּ מְטִיל בְּהוּא גִינָא. פָּתַח
וְאָמַר, (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חוֹתָן מִשָּׂה עָלוּ מֵעִיר
הַתְּמָרִים. מָה חָזוּ בְּנֵי יִתְרוֹ לְסִלְקָא מִתְּמָן.

דְּאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, שֶׁקוּלָה הָיְתָה